

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 25. januarja 2017*

„Predhodno odločanje — Direktiva 2007/64/ES — Plačilne storitve na notranjem trgu — Okvirne pogodbe — Predhodna splošna informacija — Obveznost zagotavljanja te informacije na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov — Informacije, posredovane prek elektronskega poštnega nabiralnika, ki je del spletnega mesta spletne banke“

V zadevi C-375/15,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče, Avstrija) z odločbo z dne 27. maja 2015, ki je prispela na Sodišče 15. julija 2015, v postopku

BAWAG PSK Bank für Arbeit und Wirtschaft und Österreichische Postsparkasse AG

proti

Verein für Konsumenteninformation,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi L. Bay Larsen, predsednik senata, M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan (poročevalec) in D. Šváby, sodniki,

generalni pravobranilec: M. Bobek,

sodni tajnik: K. Malacek, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 30. junija 2016,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za BAWAG PSK Bank für Arbeit und Wirtschaft und Österreichische Postsparkasse AG G. Schett, odvetnik,
- za Verein für Konsumenteninformation S. Langer, odvetnik,
- za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, ob sodelovanju L. D'Ascie, avvocato dello Stato,
- za poljsko vlado B. Majczyna, agent,
- za Evropsko komisijo W. Mölls in H. Tserepa-Lacombe, agenta,

* Jezik postopka: nemščina.

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 15. septembra 2016

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 36(1) in 41(1) Direktive 2007/64/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o plačilnih storitvah na notranjem trgu in o spremembah direktiv 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES in 2006/48/ES ter o razveljavitvi Direktive 97/5/ES (UL 2007, L 319, str. 1), kakor je bila spremenjena z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2009/111/ES z dne 16. septembra 2009 (UL 2009, L 302, str. 97) (v nadaljevanju: Direktiva 2007/64).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med banko BAWAG PSK Bank für Arbeit und Wirtschaft und Österreichische Postsparkasse AG (v nadaljevanju: BAWAG) in Verein für Konsumenteninformation (združenje za informiranje potrošnikov, v nadaljevanju: združenje) zaradi določbe, vključene v pogodbo, ki jih banka BAWAG sklepa s potrošniki.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 V uvodnih izjavah 18, od 21 do 24, 27 in 46 Direktive 2007/64 je navedeno:
„(18) Treba bi bilo določiti vrsto pravil za zagotavljanje preglednosti pogojev in zahtev v zvezi z informacijami za plačilne storitve.
[...]
(21) Ta direktiva bi morala določiti obveznosti ponudnikov plačilnih storitev v zvezi z zagotavljanjem informacij uporabnikom plačilnih storitev, ki bi morali prejeti jasne podatke enako visoke kakovosti o plačilnih storitvah, da bi se lahko ustrezno odločali in izbirali storitve znotraj EU. Zaradi zagotavljanja preglednosti bi ta direktiva morala določiti usklajene zahteve, potrebne za zagotavljanje potrebnih in zadostnih informacij uporabnikom plačilnih storitev tako glede pogodbe za plačilne storitve kot glede plačilnih transakcij. Da bi spodbudili nemoteno delovanje enotnega trga plačilnih storitev, bi morale biti državam članicam omogočeno sprejeti predpise samo glede tistih informacij, ki jih določa ta direktiva.
(22) Potrošnike bi bilo treba zavarovati pred nepoštenimi in zavajajočimi praksami v skladu z Direktivo 2005/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu [in spremembi Direktive Sveta 84/450/EGS in direktiv Evropskega parlamenta in Sveta 97/7/ES, 98/27/ES in 2002/65/ES ter Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 2006/2004 (Direktiva o nepoštenih poslovnih praksah) (UL 2005, L 149, str. 22)] kot tudi z Direktivo 2000/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2000 o nekaterih pravnih vidikih storitev informacijske družbe, zlasti elektronskega poslovanja na notranjem trgu (Direktiva o elektronskem poslovanju) [UL 2000, L 178, str. 1] ter z Direktivo 2002/65/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2002 o trženju finančnih storitev potrošnikom na daljavo [in o spremembi direktiv Sveta 90/619/EGS, 97/7/ES in 98/27/ES (UL 2002, L 271, str. 16), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2005/29]. Dodatne določbe v teh direktivah še vedno veljajo. Treba pa bi bilo zlasti jasno opredeliti odnos med to direktivo in [navedeno direktivo 2002/65] v zvezi z zahtevami, povezanimi s predpogodbenimi informacijami.“

- (23) Zahtevane informacije bi morale biti sorazmerne s potrebami uporabnikov in sporočene na običajen način. Zahteve po informacijah za enkratno plačilno transakcijo pa bi se morale razlikovati od tistih za okvirno pogodbo, ki predvideva vrsto plačilnih transakcij.
- (24) V praksi so okvirne pogodbe in plačilne transakcije, za katere te pogodbe veljajo, veliko pogostejše in gospodarsko pomembne kot enkratne plačilne transakcije. Če gre za plačilni račun ali določen plačilni instrument, se zahteva okvirna pogodba. Zato bi morale biti zahteve za predhodne informacije v zvezi z okvirnimi pogodbami celovite, informacije pa vedno posredovane na papirju ali na drugem trajnem nosilcu, kot so izpisi iz bančnih tiskalnikov, računalniške diskete, CD-ROM-i, DVD-ji in trdi diski osebnih računalnikov, na katerih se lahko shranjuje elektronska pošta, ter na spletnih mestih, če je ta mogoče uporabljati toliko časa, kolikor je potrebno za namene informiranja, in omogočajo nespremenjeno predvajanje shranjenih informacij. Vendar pa, bi morale biti omogočeno, da se ponudnik in uporabnik plačilnih storitev dogovorita v okvirni pogodbi o načinu predložitve nadaljnjih informacij o izvedenih plačilnih transakcijah, na primer, da so v internetnem bančništvu vse informacije o plačilnem računu dostopne neposredno na spletu.

[...]

- (27) [...] Direktiva bi morala tako razlikovati med dvema načinoma, kako ponudnik plačilnih storitev daje informacije: informacije bi morale biti zagotovljene, tj. ponudnik plačilnih storitev bi jih moral v skladu s to direktivo v ustreznem času sam zagotoviti, ne da bi jih moral uporabnik plačilnih storitev izrecno zahtevati, ali pa bi morale biti uporabniku plačilnih storitev dane na voljo ob upoštevanju vseh njegovih zahtev za dodatne informacije. V zadnjem primeru bi si moral uporabnik plačilnih storitev dejavno prizadevati za pridobitev informacij: jih od ponudnika plačilnih storitev izrecno zahtevati, se prijaviti v poštni nabiralnik bančnega računa ali vstaviti bančno kartico v tiskalnik za bančne izpiske. [...]

[...]

- (46) Za nemoteno in učinkovito delovanje plačilnega sistema je pomembno, da se lahko uporabnik zanesa, da bo ponudnik plačilnih storitev izvršil plačilno transakcijo pravilno in v dogovorjenem času. Navadno je ponudnik tisti, ki lahko oceni tveganja, povezana s plačilno transakcijo. Ponudnik je tisti, ki zagotavlja plačilni sistem, izvede aktivnosti za odpoklic napačno ali nepravilno dodeljenih sredstev in v večini primerov odloča o posrednikih, ki sodelujejo pri izvršitvi plačilne transakcije. [...]"

4 Člen 4 Direktive 2007/64, naslovljen „Opredelitev pojmov“, določa:

„V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve:

[...]

12. ‚okvirna pogodba‘ pomeni pogodbo o plačilnih storitvah, ki ureja izvršitev enkratne plačilne transakcije ali več zaporednih plačilnih transakcij v prihodnosti in lahko vsebuje obveznost in pogoje za odprtje plačilnega računa;

[...]

25. ‚trajni nosilec podatkov‘ je vsak instrument, ki uporabniku plačilnih storitev omogoča shranjevanje podatkov, naslovljenih osebno nanj, tako da so dostopni za poznejšo uporabo tako dolgo, kakor je potrebno za namene teh podatkov, in ki omogoča nespremenjeno predvajanje shranjenih podatkov;

[...]“

- 5 Naslov III te direktive, naslovljen „Preglednost pogojev in zahteve za informacije za plačilne storitve“, vsebuje poglavje 1, naslovljeno „Splošna pravila“. Med določbami tega poglavja sta člena 30 in 31.

- 6 Člen 30 navedene direktive, naslovljen „Področje uporabe“, določa:

„1. Ta naslov se uporablja za enkratne plačilne transakcije, okvirne pogodbe in plačilne transakcije iz teh pogodb. Pogodbeniki se lahko dogovorijo, da se ne uporablja v celoti ali delno, kadar uporabnik plačilnih storitev ni potrošnik.

2. Države članice lahko določijo, da se določbe iz tega naslova uporabljajo enako za mikropodjetja kot za potrošnike.

[...]“

- 7 Člen 31 te direktive, naslovljen „Druge določbe zakonodaje Skupnosti“, določa:

„Določbe tega naslova ne posegajo v zakonodajo Skupnosti, ki vsebuje dodatne zahteve glede predhodnega obveščanja.

Vendar pa se v primerih, ko se uporabi Direktiva [2002/65, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2005/29], zahteve po obveščanju iz člena 3(1) navedene direktive, razen točk (2)(c) do (g), (3)(a), (d) in (e) ter (4)(b) navedenega odstavka, nadomestijo s členi 36, 37, 41 in 42 te direktive.“

- 8 Poglavje 2 naslova III Direktive 2007/64 je naslovljeno „Enkratne plačilne transakcije“. Med številnimi določbami tega poglavja so členi od 35 do 37.

- 9 Člen 35 te direktive, naslovljen „Področje uporabe“, določa:

„1. To poglavje se uporablja za enkratne plačilne transakcije, ki niso zajete v okvirni pogodbi.

2. Kadar se plačilni nalog za enkratno plačilno transakcijo posreduje prek plačilnega instrumenta iz okvirne pogodbe, ponudnik plačilnih storitev ni dolžan zagotoviti ali dati na voljo informacij, ki so bile uporabniku plačilnih storitev že poslane na podlagi okvirne pogodbe z drugim ponudnikom plačilnih storitev oziroma mu bodo poslane v skladu s to okvirno pogodbo.“

- 10 Člen 36 navedene direktive, naslovljen „Predhodne splošne informacije“, določa:

„1. Države članice zahtevajo, da, preden se uporabnik plačilnih storitev zaveže s katero koli pogodbo ali ponudbo za enkratno plačilno transakcijo, ponudnik plačilnih storitev pravočasno da na voljo uporabniku plačilnih storitev na lahko dostopen način informacije in pogoje, določene v členu 37. Ponudnik plačilnih storitev informacije in pogoje na zahtevo uporabnika plačilnih storitev zagotovi na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov. Informacije in pogoji so podani v lahko razumljivem jeziku ter v jasni in razumljivi obliki v uradnem jeziku države članice, v kateri se ponuja plačilna storitev, ali v drugem jeziku, o katerem se dogovorita stranki.

[...]

3. Obveznosti iz odstavka 1 se lahko izpolni tudi s predložitvijo izvoda osnutka pogodbe o enkratni plačilni transakciji ali osnutka plačilnega naloga, ki vsebuje informacije in pogoje, določene v členu 37.“

11 V odstavku 1 člena 37 te direktive, naslovljenem „Informacije in pogoji“, so naštetе informacije in pogoji, ki se uporabniku plačilnih storitev zagotovijo ali dajo na voljo.

12 Poglavlje 3 naslova III Direktive 2007/64, naslovljeno „Okvirne pogodbe“, med drugim vključuje člene od 40 do 43.

13 Člen 40 te direktive, naslovljen „Področje uporabe“, določa:

„To poglavje se uporablja za plačilne transakcije iz okvirne pogodbe.“

14 Člen 41 navedene direktive, naslovljen „Predhodne splošne informacije“, določa:

„1. Države članice zahtevajo, da preden se uporabnik plačilnih storitev zaveže s katero koli okvirno pogodbo ali ponudbo, ponudnik plačilnih storitev pravočasno zagotovi uporabniku plačilnih storitev na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov informacije in pogoje, določene v členu 42. Informacije in pogoji so podani v lahko razumljivem jeziku ter v jasni in razumljivi obliki v uradnem jeziku države članice, v kateri se ponuja plačilna storitev, ali v drugem jeziku, o katerem se dogovorita stranki.

2. Če je bila okvirna pogodba sklenjena na zahtevo uporabnika plačilnih storitev z uporabo sredstev za sporazumevanje na daljavo, ki ponudniku plačilnih storitev ne omogoča ravnanja v skladu z odstavkom 1, ponudnik plačilnih storitev izpolni svojo obveznost iz navedenega odstavka takoj po sklenitvi okvirne pogodbe.

3. Obveznosti iz odstavka 1 se lahko izpolni tudi s predložitvijo izvoda osnutka okvirne pogodbe, ki vsebuje informacije in pogoje, določene v členu 42.“

15 V členu 42 te direktive, naslovljenem „Informacije in pogoji“, so naštetе informacije in pogoji, ki se pošljejo uporabniku plačilnih storitev.

16 Člen 43 Direktive 2007/64, naslovljen „Dostop do informacij in pogojev okvirne pogodbe“, določa:

„Uporabnik plačilnih storitev ima v času pogodbenega razmerja kadar koli pravico, da na zahtevo prejme pogodbeno določila okvirne pogodbe ter informacije in pogoje, navedene v členu 42, na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov.“

17 Člen 44 te direktive, naslovljen „Spremembe pogojev okvirne pogodbe“, določa:

„1. Ponudnik plačilnih storitev predlaga vse spremembe okvirne pogodbe ter informacij in pogojev, opredeljenih v členu 42, na enak način, kakor je navedeno v členu 41(1), in najpozneje dva meseca pred predlaganim dnem začetka uporabe.

Če je to ustrezno v skladu s točko (6)(a) člena 42, ponudnik plačilnih storitev obvesti uporabnika plačilnih storitev, da se šteje, da je uporabnik plačilnih storitev sprejel spremembe pogojev, če do dneva pred predlaganim datumom njihovega začetka veljavnosti ne obvesti ponudnika plačilnih storitev, da jih ne sprejema. V tem primeru ponudnik plačilnih storitev določi, da ima uporabnik plačilnih storitev pravico, da lahko do dneva pred predlaganim datumom začetka uporabe sprememb takoj in brez zaračunanih nadomestil prekine okvirno pogodbo.

2. Spremembe obrestnih mer ali menjalnih tečajev se lahko uporabijo takoj in brez obvestila, če je bilo tako dogovorjeno v okvirni pogodbi in če spremembe temeljijo na referenčni obrestni meri ali menjalnem tečaju, dogovorjenima v skladu s [členom] 42. Uporabnika plačilnih storitev se obvesti o kakršni koli spremembi obrestne mere ob prvi priložnosti na enak način, kakor je navedeno

v členu 41(1), razen če sta se pogodbenika dogovorila o določeni pogostosti ali načinu zagotavljanja ali dajanja informacij na voljo. Vendar pa se lahko spremembe obrestne mere ali menjalnega tečaja, ki so za uporabnike plačilnih storitev ugodnejše, uporabijo brez obvestila.

[...]“

Avstrijsko pravo

18 Direktiva 2007/64 je bila v avstrijsko pravo prenesena z Bundesgesetz über die Erbringung von Zahlungsdiensten (ZahlungsdiensteGesetz – ZaDiG) (zakon o plačilnih storitvah) iz leta 2009 (BGBl. I, 66/2009, v nadaljevanju: zakon o plačilnih storitvah).

19 Člen 26 zakona o plačilnih storitvah določa:

„(1) Ponudnik plačilnih storitev mora pravočasno, to je preden se uporabnik plačilnih storitev zaveže s pogodbo ali ponudbo za sklenitev pogodbe,

1. v primeru okvirne pogodbe v skladu s členom 28 uporabniku plačilnih storitev zagotoviti informacije in pogodbene pogoje na papirju ali, če se uporabnik plačilnih storitev strinja, drugem trajnem nosilcu podatkov [...]

[...]

(2) Informacije in pogodbene določbe morajo biti določene jasno in razumljivo [...]“

20 Člen 29(1) tega zakona določa:

„Ponudnik plačilnih storitev mora

1. uporabniku plačilnih storitev predlagati spremembe okvirne pogodbe najpozneje dva meseca pred njihovo načrtovano uporabo na način, kot je določen v členu 26(1), točka 1, in členu 26(2) [...]

[...]“

21 Direktiva 2000/31 je bila v avstrijsko pravo prenesena z Bundesgesetz, mit dem bestimmte rechtliche Aspekte des elektronischen Geschäfts- und Rechtsverkehrs geregelt werden (E-Commerce-Gesetz – ECG) (zakon o elektronskem poslovanju), iz leta 2001 (BGBl. I, 152/2001, v nadaljevanju: zakon o elektronskem poslovanju).

22 Člen 11 zakona o elektronskem poslovanju določa:

„Ponudnik storitev mora dati uporabniku na voljo pogodbene klavzule in splošne pogoje, tako da jih ta lahko shrani ali reproducira. Te obveznosti ni mogoče spremeniti v škodo uporabnika.“

23 Člen 12 zakona o elektronskem poslovanju določa:

„Elektronska sporočila v zvezi s pogodbo, druga elektronska sporočila, ki so pravno pomembna, ter elektronska potrdila o prejemu, se štejejo za posredovana, če stranka, na katero so naslovljena, v običajnih okoliščinah lahko dostopi do njih. Te določbe ni mogoče spremeniti v škodo uporabnikov.“

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

- 24 Združenje ima v skladu z avstrijskim pravom procesno upravičenje za varovanje interesov potrošnikov.
- 25 BAWAG je banka, ki svojo dejavnost opravlja na celotnem avstrijskem ozemlju. Za poslovanje s potrošniki uporablja splošne pogoje, ki urejajo njihovo uporabo spletnega mesta spletne banke *e-banking*.
- 26 Splošni pogoji, ki se nanašajo na spletno mesto spletne banke *e-banking*, vsebujejo določbo, v skladu s katero „stranka, ki se je naročila na e-banking, prejema obvestila in izpiske (zlasti informacije o računu, bančne izpiske, izpiske o prometu s kreditno kartico, obvestila o spremembah itd.), ki jih mora banka posredovati stranki ali ji jih dati na voljo, po pošti ali elektronsko, tako da je do njih mogoče dostopati ali jih prenašati prek sistema *e-banking* banke [BAWAG]“.
- 27 Dostop do tega spletnega mesta je zagotovljen v skladu s pogodbo, ki dopolnjuje pogodbo o odprtju in vodenju bančnega računa, ki je torej del okvirne pogodbe.
- 28 Iz predložitvene odločbe je razvidno, da sporočila, poslana v elektronske poštna nabiralnike, ki so namenjeni potrošnikom in se nahajajo na spletnem mestu spletne banke *e-banking*, v njih ostanejo nespremenjena in se ne izbrišejo v obdobju, ki ustreza namenu informiranja teh potrošnikov, tako da je mogoče do njih dostopiti in jih nespremenjene reproducirati elektronsko ali z natisom. Potrošniki lahko s temi sporočili upravljajo in jih glede na okoliščine primera izbrišejo.
- 29 Združenje je pri Handelsgericht Wien (sodišče za gospodarske spore na Dunaju, Avstrija) zahtevalo, naj banka BAWAG preneha uporabljati navedeno določbo ali vsakršno enakovredno določbo v splošnih pogojih.
- 30 Združenje namreč meni, da so te določbe v nasprotju z zakonom o plačilnih storitvah.
- 31 Ker je Handelsgericht Wien (gospodarsko sodišče na Dunaju) z odločbo z dne 31. oktobra 2013 ugodilo predlogu združenja, je banka BAWAG zoper to odločbo vložila pritožbo pri Oberlandesgericht Wien (višje deželno sodišče na Dunaju, Avstrija).
- 32 Oberlandesgericht Wien (višje deželno sodišče na Dunaju) je z določbo z dne 11. aprila 2014 deloma spremenilo odločbo Handelsgericht Wien (sodišče za gospodarske spore na Dunaju). Banka BAWAG je zoper odločbo Oberlandesgericht Wien (višje deželno sodišče na Dunaju) vložila revizijo pri predložitvenem sodišču.
- 33 Ker je Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče, Avstrija) menilo, da je rešitev spora o glavni stvari odvisna od razlage Direktive 2007/64, je prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:
- „1. Ali je treba člen 41(1) v povezavi s členom 36(1) Direktive 2007/64 [...] razlagati tako, da se informacije (v elektronski obliki), ki jih banka posreduje v e-poštni nabiralnik stranke v okviru [spletnega mesta spletnega bančništva (*e-banking*)], do katerih lahko stranka dostopa s klikom po prijavi na spletnem mestu spletnega bančništva *e-banking*, stranki zagotavljajo na trajnem nosilcu podatkov?
2. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen:
- Ali je treba člen 41(1) v povezavi s členom 36(1) [Direktive 2007/64] razlagati tako, da v takšnem primeru
- (a) banka informacije sicer daje na razpolago na trajnem nosilcu podatkov, vendar jih stranki ne zagotavlja, temveč ji jih zgolj daje na voljo, ali

(b) gre zgolj za dajanje na voljo informacij brez uporabe trajnega nosilca podatkov?“

Vprašanja za predhodno odločanje

- 34 S tema vprašanjema, ki ju je treba obravnavati skupaj, predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člena 41(1) in 44(1) Direktive 2007/64 v povezavi s členom 4, točka 25, te direktive razlagati tako, da je treba šteti, da so spremembe informacij in pogojev iz člena 42 navedene direktive in spremembe okvirne pogodbe, ki jih ponudnik plačilnih storitev posreduje uporabniku teh storitev prek elektronskega poštnega nabiralnika, ki je del spletnega mesta spletne banke, zagotovljene na trajnem nosilcu podatkov smislu teh določb, ali zgolj dane na voljo temu uporabniku, kot to določa člen 36(1), prvi stavek, te direktive za informacije in pogoje iz njenega člena 37.
- 35 Najprej je treba spomniti, da člen 36(1) Direktive 2007/64 določa obveznost posredovanja predhodne splošne informacije uporabniku plačilnih storitev pri pogodbi ali ponudbi za enkratno plačilno transakcijo, ki ni zajeta z okvirno pogodbo v smislu člena 4, točka 12, te direktive, medtem ko je taka obveznost za plačilne transakcije iz okvirne pogodbe določena v členu 41(1) navedene direktive.
- 36 „Okvirna pogodba“ je za namene Direktive 2007/64 določena v njenem členu 4, točka 12, kot pogodba o plačilnih storitvah, ki ureja izvršitev enkratne plačilne transakcije ali več zaporednih plačilnih transakcij v prihodnosti in lahko vsebuje obveznosti in pogoje za odprtje plačilnega računa.
- 37 V skladu s členom 41(1) navedene direktive države članice zahtevajo, da preden se uporabnik plačilnih storitev zaveže s katero koli okvirno pogodbo ali ponudbo, ponudnik plačilnih storitev pravočasno zagotovi uporabniku plačilnih storitev na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov informacije in pogoje, določene v členu 42 te direktive.
- 38 Poleg tega je iz člena 44(1), prvi pododstavek, Direktive 2007/64 razvidno, da ponudnik plačilnih storitev predlaga vse spremembe okvirne pogodbe ter informacij in pogojev, opredeljenih v členu 42 te direktive, na enak način, kakor je navedeno v členu 41(1) navedene direktive, in najpozneje dva meseca pred predlaganim dnem začetka uporabe.
- 39 Za koristen odgovor na postavljeni vprašanji je treba najprej obravnavati zahteve, določeni v členu 41(1) te Direktive, in sicer zahtevo uporabe trajnega nosilca podatkov, na katerem je treba zagotoviti zadevne informacije, in zahtevo, da se te informacije zagotovijo uporabniku plačilnih storitev.
- 40 Prvič, pojem „trajni nosilec podatkov“ iz člena 41(1) Direktive 2007/64 je opredeljen v členu 4, točka 25, te direktive kot vsak instrument, ki uporabniku plačilnih storitev omogoča shranjevanje podatkov, naslovljenih osebno nanj, tako da so dostopni za poznejšo uporabo tako dolgo, kot je potrebno za namene teh podatkov, in ki omogoča nespremenjeno reproduciranje shranjenih podatkov.
- 41 V uvodni izjavi 24 navedene direktive je navedeno, da bi morale biti zahteve za predhodne informacije v zvezi z okvirnimi pogodbami celovite, informacije pa vedno posredovane na papirju ali na drugem trajnem nosilcu, kot so izpisi iz bančnih tiskalnikov, računalniške diskete, CD-ROM-i, DVD-ji in trdi diski osebnih računalnikov, na katerih se lahko shranjuje elektronska pošta, ter na spletnih mestih, če je ta mogoče uporabljati toliko časa, kolikor je potrebno za namene informiranja, in omogočajo nespremenjeno reproduciranje shranjenih informacij.
- 42 Sodišče je ob sklicevanju med drugim na opredelitev „trajnega nosilca podatkov“ iz člena 3(m) Direktive 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive Sveta 87/102/EGS (UL 2008, L 133, str. 66, in popravki UL 2009, L 207, str. 14; UL 2010, L 199, str. 40, UL 2011, L 234, str. 46, in UL 2015, L 36, str. 15) razsodilo, da mora ta nosilec potrošniku na enak način kot papirnati nosilec zagotoviti zahtevane informacije, da mu omogoči uveljavljanje njegovih pravic, če je to potrebno. Glede tega so pomembni možnost, da

potrošnik lahko shrani informacije, ki so namenjene njemu osebno, jamstvo, da se njihova vsebina ne spremeni, in dostopnost teh informacij v ustreznem obdobju ter možnost, da se nespremenjene reproducirajo (glej v tem smislu sodbi z dne 5. julija 2012, Content Services, C-49/11, EU:C:2012:419, točke od 42 do 44, in z dne 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, točka 35).

- 43 Kot je generalni pravobranilec navedel v točkah od 51 do 63 sklepnih predlogov in kot je Sodišče Evropskega združenja za prosto trgovino (EFTA) v bistvu razsodilo v sodbi z dne 27. januarja 2010, Inconsult Anstalt c. Finanzmarktaufsicht (E-04/09, EFTA Court Report 2009–2010, str. 86, točke od 63 do 66), je treba nekatera spletna mesta opredeliti kot „trajne nosilce podatkov“ v smislu člena 4, točka 25, Direktive 2007/64.
- 44 Ob upoštevanju zlasti točk od 40 do 42 te sodbe gre za tak primer, kadar spletno mesto uporabniku plačilnih storitev omogoča shranjevanje podatkov, naslovljenih osebno nanj, tako da so ti dostopni za poznejšo uporabo tako dolgo, kot je potrebno za namene teh podatkov, in jih je mogoče nespremenjene reproducirati. Dalje, da se spletno mesto lahko šteje za „trajni nosilec podatkov“ v smislu te določbe, mora biti izključena vsaka možnost enostranske spremembe s strani ponudnika plačilnih storitev ali drugega poslovnega subjekta, ki mu je bilo zaupano upravljanje tega spletnega mesta.
- 45 Ta razlaga ustreza ciljem, navedenim v uvodnih izjavah 21 in 22 Direktive 2007/64, in sicer varstvu uporabnikov plačilnih storitev, zlasti potrošnikov.
- 46 Naloga predložitvenega sodišča je, da preveri, ali so v postopku v glavni stvari izpolnjeni pogoji, navedeni v točki 44 te sodbe.
- 47 Drugič, glede vprašanja, v katerih primerih je mogoče šteti, da so spremembe informacij in pogojev, določenih v členu 42 Direktive 2007/64, in spremembe okvirne pogodbe „zagotovljene“ na trajnem nosilcu podatkov v skladu s členom 41(1) te direktive, je treba spomniti, da bi morala navedena direktiva, kot je navedeno njeni v uvodni izjavi 27, razlikovati med dvema načinoma, na katera ponudnik plačilnih storitev daje informacije: informacije bi morale biti zagotovljene, kar pomeni, da bi ponudnik plačilnih storitev moral zadevne informacije sam zagotoviti, ne da bi jih moral uporabnik plačilnih storitev izrecno zahtevati, ali pa bi morale biti informacije uporabniku plačilnih storitev dane na voljo ob upoštevanju vseh njegovih morebitnih zahtev za dodatne informacije. V zadnjem primeru bi si moral uporabnik plačilnih storitev dejavno prizadevati za pridobitev informacij, na primer tako, da bi jih izrecno zahteval od ponudnika plačilnih storitev, da bi mu bil omogočen vpogled v svoj spletni bančni račun ali da bi vstavil svojo bančno kartico v tiskalnik za bančne izpiske.
- 48 Iz tega je razvidno, da kadar Direktiva 2007/64 določa, da ponudnik plačilnih storitev zadevne informacije zagotovi uporabniku teh storitev, mora ponudnik te informacije posredovati dejavno.
- 49 Hkrati, ker je varstvo uporabnikov plačilnih storitev, zlasti potrošnikov, kot je navedeno v točki 45 te sodbe, eden od ciljev navedene direktive, od uporabnikov plačilnih storitev ni mogoče razumno zahtevati – kot je generalni pravobranilec navedel v točkah od 75 do 77 sklepnih predlogov – da redno preverjajo vse storitve elektronske komunikacije, na katere so naročeni, in to še toliko bolj, ker se v skladu s členom 44(1), drugi pododstavek, Direktive 2007/64 v okoliščinah, ki jih določa ta določba, šteje, da so ti uporabniki sprejeli spremembe pogojev okvirne pogodbe, ki so jo predlagali ti ponudniki.
- 50 Vendar je zadevne informacije, ki jih ponudnik plačilnih storitev posreduje uporabniku teh storitev prek spletnega mesta spletne banke, mogoče šteti za zagotovljene v smislu člena 41(1) Direktive 2007/64, če ta ponudnik ob takem posredovanju ravna dejavno z namenom, da tega uporabnika obvesti o obstoju informacij, ki so mu na voljo na navedenem mestu.

- 51 Kot je generalni pravobranilec v bistvu navedel v točki 79 sklepnih predlogov, je tako ravnanje lahko to, da se dopis ali elektronska pošta pošlje na naslov, ki ga uporabnik teh storitev običajno uporablja za komuniciranje z drugimi osebami in uporabo katerega sta stranki določili v okvirni pogodbi, sklenjeni med ponudnikom plačilnih storitev in tem uporabnikom. Vendar tako izbran naslov ne more biti naslov, dodeljen navedenemu uporabniku na spletnem mestu spletne banke, ki ga upravlja ponudnik plačilnih storitev ali drugi poslovni subjekt, ki mu je bilo zaupano upravljanje tega spletnega mesta, saj ta uporabnik navedenega spletnega mesta, tudi če to vsebuje elektronski poštni nabiralnik, ne uporablja za običajno komunikacijo z drugimi osebami, ki niso ta ponudnik.
- 52 Predložitveno sodišče mora preveriti, ali je glede na vse okoliščine postopka v glavni stvari mogoče šteti, da je ponudnik plačilnih storitev spremembe informacij in pogojev, določenih v členu 42 Direktive 2007/64, in spremembe zadevne okvirne pogodbe dejavno posredoval uporabniku teh storitev.
- 53 Glede na zgornje preudarke je treba na postavljeni vprašanji odgovoriti tako:
- Člena 41(1) in 44(1) Direktive 2007/64 v povezavi s členom 4, točka 25, te direktive je treba razlagati tako, da je mogoče šteti, da so spremembe informacij in pogojev iz člena 42 navedene direktive in spremembe okvirne pogodbe, ki jih ponudnik plačilnih storitev posreduje uporabniku teh storitev prek elektronskega poštnega nabiralnika, ki je del spletnega mesta spletne banke, zagotovljene na trajnem nosilcu podatkov v smislu te določbe, le če sta izpolnjena dva pogoja:
 - to spletno mesto temu uporabniku omogoča hrambo informacij, naslovljenih osebno nanj, tako da lahko v ustreznem obdobju do njih dostopi in jih nespremenjene reproducira, ne da bi bilo mogoče, da ta ponudnik ali drug poslovni subjekt kakor koli enostransko spremeni njihovo vsebino, in
 - če mora uporabnik plačilnih storitev preverjati navedeno spletno mesto, da se seznanj z navedenimi informacijami, mora ponudnik plačilnih storitev ob posredovanju teh informacij ravnati dejavno, da tega uporabnika seznanj z obstojem in razpoložljivostjo navedenih informacij na navedenem spletnem mestu.
 - Če mora uporabnik plačilnih storitev tako spletno mesto preverjati, da se seznanj z zadevnimi informacijami, so mu te informacije zgolj dane na voljo v smislu člena 36(1), prvi stavek, Direktive 2007/64, kadar ponudnik plačilnih storitev ob prenosu teh informacij sam ne ravna na navedeni način.

Stroški

- 54 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

Člena 41(1) in 44(1) Direktive 2007/64/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o plačilnih storitvah na notranjem trgu in o spremembah direktiv 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES in 2006/48/ES ter o razveljavitvi Direktive 97/5/ES, kakor je bila spremenjena z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2009/111/ES z dne 16. septembra 2009, v povezavi s členom 4, točka 25, te direktive je treba razlagati tako, da je mogoče šteti, da so spremembe informacij in pogojev iz člena 42 navedene direktive in spremembe okvirne pogodbe, ki jih

ponudnik plačilnih storitev posreduje uporabniku teh storitev prek elektronskega poštnega nabiralnika, ki je del spletnega mesta spletne banke, zagotovljene na trajnem nosilcu podatkov v smislu te določbe, le če sta izpolnjena dva pogoja:

- **to spletno mesto temu uporabniku omogoča hrambo informacij, naslovljenih osebno nanj, tako da lahko v ustreznem obdobju do njih dostopi in jih nespremenjene reproducira, ne da bi bilo mogoče, da ta ponudnik ali drug poslovni subjekt kakor koli enostransko spremeni njihovo vsebino, in**
- **če mora uporabnik plačilnih storitev preverjati navedeno spletno mesto, da se seznanj z navedenimi informacijami, mora ponudnik plačilnih storitev ob posredovanju teh informacij ravnati dejavno, da tega uporabnika seznanj z obstojem in razpoložljivostjo navedenih informacij na navedenem spletnem mestu.**

Če mora uporabnik plačilnih storitev tako spletno mesto preverjati, da se seznanj z zadevnimi informacijami, so mu te informacije zgolj dane na voljo v smislu člena 36(1), prvi stavek, Direktive 2007/64, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2009/111, kadar ponudnik plačilnih storitev ob prenosu teh informacij sam ne ravna na navedeni način.

Podpisi